

ת"פ 26250/06/17 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 26250-06-17 מדינת ישראל נ' פלוני(עציר)
לפני כבוד השופט איתן קורנהאוזר

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד יעל ניסן פינקלמן

הנאשם

הכרעת דין

בפתח הדברים, בית המשפט מודיע על זיכוי הנאשם מהמיוחס לו.

הרקע ותמצית כתב האישום

1. כתב האישום מייחס לנאשם שתי עבירות תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

בהתאם לעובדות כתב האישום, במועד הרלוונטי התגורר הנאשם עם אמו ל"ג(להלן: "ל"ג") ועם בתו ל"ג (להלן: "ל"ג1"), אשר הייתה קטינה בת 17 במועד האירועים. ביום 2017 בשעה 13:00, תקף הנאשם את ל"ג בכך שאחז בעורפה, אמר לה שלא תנעל את דלת הבית ודחף אותה אל חדר המדרגות, זאת בעת שיצאה מהבית וביקשה לנעול את הדלת אחריה (להלן: "האירוע הראשון").

ביום 2017 בשעה 08:20, תקף הנאשם את ל"ג1 בכך שתפס בכתפה ודחף אותה אל מחוץ לבית, זאת לאחר שהבחינה בבקבוק וודקה ושאלה אותו לפרש הדבר (להלן: "האירוע השני").

2. ב"כ הנאשם כפרה במיוחס לו, וטענה כי אף אם ימצא ביסוס ראייתי לעובדות כתב האישום, עומדת לנאשם הגנת זוטי דברים. עוד טענה, כי מדובר בכתב אישום שהוגש על מנת "לעודד את אשפוזו" של הנאשם, הסובל ממחלת נפש, כאשר לולא מחלת הנפש לא היה מוגש כתב האישום. לפיכך, נשמעו ראיות.

3. במהלך פרשת התביעה העידו ל"ג1, ל"ג, והשוטרים - רס"ר חיים וינר, רס"ר אמיר בן הרוש, עמוד 1

סנ"צ אברהם אוחיון.

במהלך פרשת ההגנה העיד הנאשם בעצמו.

טיעוני הצדדים

4. ב"כ המאשימה הפנתה בסיכומיה לעדויות ל"ג1, ל"ג והנאשם, המקימות את יסודות העבירות המיוחסות לו. בנוסף, התייחסה לטענת זוטי דברים שעלתה על ידי ההגנה במהלך הדיונים, וטענה כי חלק מהתנאים הנדרשים להחלת הגנה זו אינם מתקיימים במקרה הנדון. במסגרת זו, הדגישה ב"כ המאשימה את נסיבות המקרה והאינטרס הציבורי הממשי בקיום ההליך המשפטי בנסיבות דומות. התייחסות נוספת ניתנה על ידי ב"כ המאשימה לטענת אכיפה בררנית, לפיה כי נסיבות המקרה מחייבות הגשת כתב אישום, גם כאשר אין מדובר באדם הסובל ממחלת נפש.

5. ב"כ הנאשם פירטה אף היא את הראיות ואת תיאור האירועים המינורי על ידי ל"ג1 ול"ג, תוך דגש על הקושי הממשי בחייהן עם הנאשם. לטענתה, מהעדויות עולה כי המתלוננות סבלו מ"טפילות" ולא ממסוכנות מצד הנאשם. לאחר שהפנתה לפסיקה בסוגית זוטי דברים, טענה כי יש לקבל הגנה זו במקרה הנדון, וכן להחיל הגנת אכיפה בררנית לגבי הנאשם, כחולה נפש, לעומת אוכלוסיית אלה שאינם לוקים בנפשם.

דין והכרעה

ממצאים עובדתיים

6. ל"ג העידה לגבי האירוע הראשון, ותיארה תחילה את הרקע. לדבריה, נהגה לנעול את הנאשם בבית, "כי **פחדנו שהוא יצא וישאיר את הדלת פתוחה**" (עמ' 22 ש- 30 לפרוט'). ל"ג הוסיפה כי הנאשם לא יכול היה לצאת מהבית כשנעלה אותו, אך הדבר נעשה בהסכמתו (עמ' 22 ש- 31-32 לפרוט'). בהמשך, העידה כי בשלב מסוים הנאשם הפסיק להסכים לנעילתו בבית (עמ' 23 ש- 29 לפרוט'). לאחר ריענון זיכרונה, העידה ל"ג לגבי האירוע הראשון כך: **"הוא דחף אותי כי אני רציתי לנעול את הדלת והוא לא הסכים שאני אנעל את הדלת... הוא דחף אותי כי הוא רצה לצאת ואני עמדתי בדלת. הוא דחף אותי ככה (מדגימה הנפת כף יד) על מנת לפנות לו את הדרך כי הוא רצה לצאת"** (עמ' 24 ש- 14-17 לפרוט'). יש לציין, כי ל"ג הדגימה באולם בית המשפט תנועה של הנפת כף היד בלבד, מכיוון מרכז הגוף הצידה, כלפי חוץ. בהמשך, אישרה ל"ג כי באירוע זה לא הרשתה לנאשם לצאת מהבית, עמדה וחסמה את דרכו (עמ' 27 ש- 6-8 לפרוט').

ל"ג הוסיפה, כי סיפרה על האירוע לל"ג1 (עמ' 25 ש- 25 לפרוט'). ל"ג1 העידה לגבי האירוע הראשון, כי לא היתה עדה לו אך שמעה עליו מפיה של ל"ג (עמ' 11 ש- 4, 11-17 לפרוט').

הנאשם בעצמו העיד בבית המשפט לגבי האירוע הראשון, כי **"אני פשוט העברתי אותה מהדלת שעמדה בה על מנת לצאת"** (עמ' 33 ש- 16 לפרוט'). בחקירתו הנגדית, העיד הנאשם כי **"הזזתי ויצאתי"** (עמ' 35 ש- 32

לפרוט').

האופן בו הדגימה ל"ג את מעשה הנאשם אותו כינתה "דחיפה", על מנת לפנותה מדרכו אל מחוץ לבית, תואם את גרסת הנאשם שהיזז אותה על מנת לצאת. בנסיבות אלה, אני קובע כי הוכח מעשה זה מעבר לכל ספק סביר.

7. לגבי האירוע השני, העידה ל"ג כי היתה בדרכה לבית הספר, כאשר הנאשם עמד לנעול אחריה את הדלת, כפי שנהג לעשות בדרך כלל. לאחר שהבחינה בבקבוק וודקה, שאלה את הנאשם מדוע הוא שותה על אף שאסור לו בשל תרופות אותן הוא נוטל. בשלב זה, העידה כי הנאשם **"דחף אותי ואמר לי תלכי מפה לא ענייך וסגר את הדלת של הבית"** (עמ' 10 ש- 18-19 לפרוט'). לבקשת ב"כ המאשימה, פירטה ל"ג את אופי הדחיפה: **"פשוט באתי לצאת מהדלת של הבית, הוא עמד טיפה מאחורי הדלת בא לסגור ולנעול ואז התחלתי להתווכח איתו שאלתי אותו מה זה אסור לך... ואז הוא פשוט דחף אותי מהכתף ואמר לא ענייך לך לבית ספר (מדגימה הדיפה עם כף היד)... הוא בן אדם חולה, זה לא היה כזה חזק. פשוט לא הבנתי מאיפה זה בא"** (עמ' 10 ש- 22-27 לפרוט'). בהמשך, תיארה שוב את האירוע, והעידה כי הנאשם **"לא הרביץ, הוא רק דחף, כתוב שם שהוא דחף... הוא בא לסגור אחריי את הדלת... דחף כזה ונעל"** (עמ' 17 ש- 7-13 לפרוט').

במהלך עדותו, שבו ל"ג ול"ג על יחסו הבעייתי של הנאשם כלפיהן, כשל"ג תיארה אלימות מצידו בעבר. בנוסף, תארו את ההתמודדות הקשה עם מצבו הבריאותי, כסובל ממחלת נפש, חולה באיידס, סרטן ואפילפסיה, ואף מבצע לעיתים שימוש מופרז באלכוהול.

על רקע זה, של קשיים רבים בהתמודדות עם הנאשם, ואף טענה לאלימות מצידו בעבר, אני מוצא כי עדותה של ל"ג לגבי אירוע מינורי זה היא מהימנה. דבריה של ל"ג ביחס לאירוע הנדון, **"את יודעת איזה דברים יותר גרועים הוא עשה מזה, דווקא על זה יש משפט?"** (עמ' 19 ש- 3 לפרוט'), מוסיפים ומחזקים את התרשמותי ממהימנות עדותה, כאשר לא הפריזה בתיאור האירוע. זאת ועוד: הנאשם בעצמו לא שלל כי אכן דחף את ל"ג, והעיד בבית המשפט כי **"יכול להיות שדחפתי אותה. אני לא זוכר. הייתי תחת השפעה של התרופה"** (עמ' 33 ש- 14 לפרוט').

לפיכך, אני קובע כי מעשה זה הוכח מעבר לכל ספק סביר.

בחינה משפטית

8. טענת זוטי הדברים שעלתה בטיעון ב"כ הנאשם, היא הגנה השוללת אחריות פלילית, בהתאם לאמור בסעיף 34 י"ז לחוק העונשין, זאת כאשר **"לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך"**.

הפסיקה פירשה כי מדובר בארבעה תנאים מצטברים, לגביהם **"הגישה הרווחת היא כי משקלו של התנאי**

עמוד 3

האחרון, בדבר האינטרס הציבורי, רב מזה של השאר (ע"פ 7829/03 מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקרה בע"מ, (להלן: "ענין אריאל הנדסה") פ"ד ס(2) 120 (2005), פסקה 25). עוד נקבע, כי בין מכלול השיקולים ניתן לבחון אף את נסיבותיו האישיות של המבצע, העשויות להשפיע על מסקנה לפיה הרשעה לא תשרת כל מטרה ראויה (ענין אריאל הנדסה, פסקה 26). קבלת סייג זוטי הדברים אפשרית לאחר בחינת התנאים שלעיל, בעקבותיה **"עשוי השופט להגיע לכלל מסקנה אם אכן הדברים אמורים בעבירה מבחינה טכנית פורמלית אשר מבחינה מהותית מתאים לה הכלל של 'העדר ענין לציבור'..."** (ע"פ 807/99 מדינת ישראל נ' עזיזאן, פ"ד נג(5) 747,761 (1999), דברי כב' השופט אילן). אותו ענין לציבור הוגדר בענין אריאל הנדסה, כ"מידה מינימלית של סכנה לציבור", אשר ככל שזו אינה קיימת - יקום הסייג (ענין אריאל הנדסה, פסקה 26).

9. בחינת המקרה הנדון, מעלה כי שמיעת הראיות חידדה את נסיבות ביצוע העבירות ואת נסיבותיו האישיות של הנאשם, באופן המבסס את כל התנאים המצטברים שנקבעו לסייג. בשונה מפרשנות אפשרית הנובעת מקריאת תיאור האירועים בלבד, העדויות שנשמעו בבית המשפט מיקדו והבהירו את הנסיבות הכוללות והספציפיות בעת האירועים, את אופן ההתרחשות ואת אופי הדחיפות. אכן מדובר בדחיפות ללא הסכמה, אך מכלול הנתונים עונה על כל התנאים הקבועים בהגנת זוטי הדברים.

לגבי טיבו של המעשה ותוצאותיו, אף המאשימה לא טענה בסיכומיה כי האירועים, כפי שהוכחו בראיות, בשונה מניסוח כתב האישום, חוצים את רף זוטי הדברים.

טיעוני המאשימה התמקדו בנסיבות ובאינטרס הציבורי, כפי שעולה מהרקע שהתברר במהלך שמיעת הראיות. ב"כ המאשימה טענה כי הנסיבות הן של "פחד, אימה והסטריה" מפני הנאשם, אשר נקט בעבר אלימות כנגד המתלוננות, לצד דאגה לשלומן ולבריאותן. לגבי האינטרס הציבורי, ב"כ המאשימה טענה כי עבירות אלימות במשפחה אינן יכולות לחסות תחת הגנת זוטי דברים, בשל מערכת היחסים המיוחדת בין המעורבים, כאשר במקרה הנדון מדובר ב"מסוכנות זועקת" המחייבת הגשת כתב אישום, מקרה המהווה "כתובת על הקיר".

הגנת זוטי הדברים תיבחן בהתבסס על הראיות שהוצגו בבית המשפט. אין בידי בית המשפט לבחון את הראיות שעמדו בפני התובע בטרם הוגש כתב האישום, ראיות שכלל לא הוצגו במהלך הדיון, ואף אין מקום לכך. הדבר מקבל משנה תוקף, כאשר ניתן למצוא פער משמעותי בין האלימות שיוחסה לנאשם בעובדות כתב האישום, לבין הממצאים העובדתיים שנקבעו לנוכח הראיות שנשמעו בבית המשפט. יש לשוב ולהפנות לאופי הדחיפות על ידי הנאשם, ולנסיבות בהן בוצעו, כפי שנקבע בפרק הממצאים העובדתיים: באירוע הראשון, ל"ג חסמה את דרכו של הנאשם ומנעה ממנו לצאת מהבית. בתגובה, הנאשם ביצע פעולה שבהחלט עונה על הגדרתו שלו לפיה "הזיז" את ל"ג, זאת באופן שתואר על ידיה - הזזת כף היד מצד אל צד. מדובר בהפעלת כח מינורית ביותר, בנסיבות בהן נמנעה מהנאשם זכותו לחופש תנועה וליציאה מביתו. נסיבות אלה מחזקות את הטענה כי מדובר באירוע קל ערך. אין ברקע הכללי לו טענה ב"כ המאשימה, של מצב נפשי או אלימות קודמת, כדי להקנות משקל לחומרא לנסיבות קלות ערך אלה. ניתן בהחלט להבין את דאגתה של ל"ג לשלומן של בנה, אך הדבר אינו מאפשר לה את הזכות למנוע ממנו לצאת מביתו. באופן דומה, לא התרשמתי מעדויות ל"ג ולג1, כי נשקפה מצד הנאשם "מסוכנות זועקת" כלפיהן, כאשר אירוע זה מדגים את הדומיננטיות שהפגינה ל"ג כלפי הנאשם. התרשמתי מעדויות המתלוננות ומעדויות הנאשם, כי ל"ג ולג1 הפגינו אסרטיביות ודומיננטיות כלפי

הנאשם, בתחומי החיים השונים, כפי שבא לידי ביטוי בעדותה של ל"ג לגבי הקשר שלה עם הרופאה של הנאשם ביחס לסוג התרופות שיקבל; פעולתה לזריקת תרופות שמצאה אצל הנאשם; נעילת הנאשם בבית על ידה בניגוד לרצונו ועוד (ראו עדות ל"ג, עמ' 21-27 לפרוט'). עוד התרשמתי מהנאשם, ממצבו הרפואי המורכב והקשה, וממהלך עדותו בבית המשפט בה לא היסס לקבל אחריות על האירועים שנטענו כנגדו. עדות זו משתלבת בהחלט עם הרושם העולה מעדויות המתלוננות לגבי התנהלות ארוכת ימים של דומיננטיות מצידן כלפי הנאשם. עדויות אלה אינן משתלבות עם טיעון לגבי פחד ו"מסוכנות זועקת" הנשקפת מהנאשם. טענה כללית בדבר אלימות בעבר מצד הנאשם, אינה יכולה להוות משקל נגד לתמונה שעלתה בדבר אופי היחסים בין המעורבים בטרם האירועים וכן ביחס לנסיבות שקדמו להם. אין ליחס למצבו הרפואי של הנאשם, כשלעצמו, לרבות מצבו הנפשי, משקל ביחס למסוכנות או לאינטרס ציבורי, שלא הוכחו במקרה זה.

אכן, כפי שטענה ב"כ המאשימה, מדובר באלימות בין בני משפחה, אולם אין בעובדה זו למנוע את קיומו של תנאי היעדר האינטרס הציבורי, זאת לאחר בחינה מעמיקה של נסיבות המקרה. למעלה מהדרוש, אציין כי אין מדובר במסגרת יחסים בין בני זוג, בהם יש לראות חומרה יתרה, ואפנה לכך שאף בנסיבות של יחסים בין בני זוג תיתכן הגנת זוטי הדברים (ראו את הפסיקה אליה הפנתה ב"כ הנאשם, סנ'1, והאסמכתאות המופיעות שם).

בחינת המקרה הנדון, מעלה כי הרקע והנסיבות שהוצגו במהלך הדיונים, עונים בהחלט על תנאי נסיבות המקרה והאינטרס הציבורי של הגנת זוטי הדברים. מדובר במקרה מסוים, המתאפיין בנסיבות מסוימות, מקרה שהשפעתו על החברה היא מזערית עד כדי העדר עניין לציבור.

לפיכך, אני קובע כי כל תנאי הגנת זוטי הדברים חלים במקרה זה, ומורה על זיכוי הנאשם מהמיוחס לו.

10. לאחר קבלת טענת הגנת זוטי הדברים, אתייחס בקצרה, למעלה מהדרוש, לטענת ההגנה של אכיפה בררנית. ב"כ הנאשם טענה כי כתב האישום הוגש כנגד הנאשם בשל הרקע הנפשי, כאשר בנסיבות דומות של נאשמים ללא רקע שכזה - לא היה מוגש כתב אישום.

כידוע, על מנת להפריך את חזקת התקינות ממנה נהנית המאשימה, נדרש לתמוך את הטענה לאכיפה בררנית בתשתית עובדתית מספקת (ע"פ 4444/16 פלוני נ' מדינת ישראל, (10.10.2018) פסקה 12). תשתית שכזו לא הוצגה בפני, ומכאן שלא הוכחו היסודות הנדרשים לבחינת הטענה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

ניתנה היום, ט"ז טבת תשע"ט, 24 דצמבר 2018, במעמד הצדדים